



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Divi Bambergenses S. Henricvs Imperator S. Kvnegvndis
Imperatrix S. Otho Episcopvs**

Gretser, Jacob

Ingolstadii, 1611

XXIII. Quid intentionis habuerit vel quid rationis de his operibus
interrogatus reddere solitus fuerit?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41527

pit, circumiacentia verò eidem Cella bona emittentis septuaginta quinque marcis, cum ministerialibus scilicet & agris, syluis & pratis, pascuis & molendinis, & cum omni utilitate ac iure, quo Chuno Dux idem prædium noscitur habuisse. Vezzeram autem Gothboldus Comes ædificare inchoauerat, quam Episcopus ab eo sibi datam suscipiens, suis eam promouit impensis.

Quinta ei Cella fuit in Episcopio Herbipolensi Nithardshufen in pago Tullefeld. Atque, si, quod verum est, fateri liceat; Sextam illi, Tuckelshufen in eodem Episcopio annumerare debemus. Huius enim structores dum eius promotioni minus sufficerent, scientes Episcopum talium rerum studiosissimum, vt eius opitulatione locus promoueretur, ipsius hunc Titulo adscripserunt, atque vt cum Bambergensi Ecclesiæ omni iure firmauerit, coram idoneis testibus promiserunt. Hac igitur conditione multa eidem loco impendit.

Hæc de Cellis & monasteriis eius dicta sibi sufficiant. Tu ego, distinctè, inquam, atque succinctè satis ea digestsisti. Et ego, si bene numeravi, viginti vna Cellarum & monasteriorum summa perficitur: Vni Episcopo satis fuit, imò verò tribus aut quatuor.

Quid intentionis habuerit, vel quid rationis de his operibus interrogatus, reddere solitus fuerit.

CAPVT XXIII.

Eo quare obsecro tantam pecuniam in talia proiecit? Certum est enim quod non sine magnis sumptibus ista consisterint. Sed, sicut ea reprehendere non audeo, ita vel laudare, nisi alicuius prudentissimi hominis de his sententiam audirem, non præsumo. Mundus enim, inquiunt, Cœnobiis & monasteriis plenus

*Sesquidus.
Vnde Sit am e-
dit. à Can. lib.
I. cap. 12.*

plenus est. Quid igitur necesse est tanta fieri monasteria?

S. Otho à multis reprehensus, quod tot Monasteria exstrueret.

*LUC. 10.
Qua ratione S. Otho multitudinem monasteriorum abs se exstructorum defendit.
2. Cor. 5.*

Thimo. Non tñ primò ista causatus es. Etiam cum eo ipso talis de his non semel à suis familiaribus, habita est questio. Sed, quia hunc valdè prudentem fuisse non ambigis, ipsius tibi de hac re dico sententiam, si placet. Tum ego; non alius, inquam, sicut eius, æquè grata mihi super eius opera vnquam poterit esse sententia. Thimo: Parabolam, inquit, illam Euangelicam de Samaritano & homine à latronibus cæso, & stabulo atque stabulario ad suam causam inflectebat, quando familiariter ab aliquo de talibus operibus conueniebatur.

Mundus, ait: iste totus exilium est; & quādiu viuimus in hoc seculo, peregrinamur à Domino; vnde stabuli egemus atq; diuersorii. Stabula verò & diuersoria Cellas dicebat atque Monasteria: & ea nō indigenis, sed peregrinis seculi esse opportuna. Qui multa, inquit, vel nimia esse vel fieri queruntur diuersoria, non se in peregrinatione positos putant, sed in patria. Qui, si à latrunculis occupati fuerint, si spoliati, cæsi atque plagati fuerint, & ita semiuivū relicti, certè vel inuiti experientur quā melius est iuxta esse stabulum, quā procul. Cum enim repentinus superuenit interitus & dolor, sicut in vtero habentis, ita ut euadere non sperent, quomodo illuc leuari poterunt, si procul est? Et si tales multi in loca multi, nonne melius est stabula multa esse, quā pauca? Si enim pauca fuerint, quomodo multis peregrinis, multis sufficient egrotis?

Præterea, inquit, nouissima hora est, & mundus in maligno positus est: sed propter eos, qui ab illo fugere & saluari cupiunt; quia homines multiplicati sunt super terram; & cœnobita multiplicare absurdum non est. Ab initio seculi, cum pauci essent homines, necessaria erat hominum propagatio; & ideo non continebant se, & nubebant, omnes, & nuptias dabant: nunc autem, inquit, in fine seculorum, multiplicatis hominibus super numerum, continentia tempus est; continere debent homines, quicunque possunt, atque vacare Deo. Continentia verò, & alia sanctitatis opera, in Cœnobiis melius quā extra obseruari potest. Hec mihi, inquit, causa fuit, hæc intentio multiplicandi Cœnobita.

Et vt aliquid secundum hominem loquar, dum proficiunt atq; succrescunt

scant Cœnobii studiū & oblationibus fidelium, sicut in pleriq; locis videmus; quia, tribuente Deo; promptuaria eorum plena, eruktantia ex hoc in illud, oues eorum fetose, abundantes in egressibus suis, boues eorum crasse: *Psal. 143.* ipsorumq; prouidente solertia, nō est ruina maceria, neq; transitus inutilis in satū & pratū eorum; possunt nonnunquā honori atq; vtilitati esse suis Episcopis. Si verō tenues sunt & pauperes, habent successores mei, apud quos opportunē collocent elemosynas suas, & occasione inueniunt benefaciendū honestam, si meos surculos irrigando, suas arbores faciunt, sicut & ego aliorum meas feci aliquas; & facilius quidem est inchoata promouere, quā ea, quæ nulla sunt, inchoare. Initia enim rerum difficilia sunt. Vnde, si quis ad inchoandum talia, tardi fuerint & timidi, vel mei ininitus, meisq; fundamentū in nomine Domini superadificare accingantur.

Tales ille suorū operum rationes reddere non est dignatus, hoc sine omnia concludens; vt in omnibus honorificetur *1. Pet. 4.* Deus, & proximus adiuuetur. Nec eum utique spes fefellit. Multa enim bona ex eius studiis in Ecclesia prouenēre, atque proueniunt quotidie. Quid enim putatis in tot Cellis & Cœnobiis Deo seruitij & honoris; quid proximo solatij exhibetur & vtilitatis? Signa illic & portenta per eum, & per eius opera fiunt quotidie: & si non corporaliter, profectō, quōd melius est, spiritualiter. Ibi enim cæci vident, surdi audiunt, claudi ambulānt, leprosi mundantur, mortui resurgunt, pauperes euangelizantur. *Matth. 11.* His enim malis & incommodis circumuenti homines de sæculo peccatores ad meliorem vitam secundū animam in Cœnobiis conualescunt: ibi lectiones sacræ, psalmodia & orationes, missæ atque diuinarum rerum contemplationes, ieiunia & vigiliæ, & pugna iugis contra spirituales nequitias; ibi carnis contritiones & cordis, elemosynarum largitiones & multæ hospitalitates. Quis neget ex magna parte meritis eius hæc omnia posse adscribi, cuius labore & impensa contigit fundari? Considerans autem quod ipsorum Cœnobiiorum structura robustius consisteret, si eam Apostolicæ auctoritatis petra solidaret: nec faciliē posse conuelli, si vallata esset munimine Petri, sub eius defensione omnia constituens, à sede Apostolica huiusmodi scripta suscepit.